

Halverte kirkens strømutfgifter og utslipp med bergvarme

Publisert: 10/09/2018

Bergvarmeprosjekt i Risor kirke ga bedre økonomi, bedre klimaavtrykk og bedre bevaringsmiljø for interiør og kirkekunst.

I 2014 ble det montert bergvarmeanlegg med varmestyring i Risor kirke, som ble oppført i 1647 og er fredet. I tillegg til å spare strøm og CO₂-utslipp, var hensikten med å installere varmestyring å få en mer effektiv brukstilpasset oppvarming, med lav hviletemperatur og med kortest mulige oppvarmingsperioder.

– Økende bevissthet blant kirkeiere

En ny rapport fra KA viser at innføringen av bergvarme og varmestyringsanlegg har positive effekter på alle områder:

- Halverte CO₂-utslipp, tilsvarende en reduksjon på 15-20 tonn per år.
- Mer enn halvering av utgiftene til strøm og nettleie, tilsvarende en reduksjon på totalt 110.000 til 125.000 kroner per år.
- Økt luftfuktighet, som gir bedre bevaringsmiljø for kunst og interiør.

– Prosjektet i Risor kirke viser at man med forholdsvis enkle midler kan gjøre tiltak som både har miljøeffekt og sparer penger. Det handler mye om bevissthet, og vi opplever at denne er økende blant kirkeiere over hele landet, sier direktør i avdeling for kirkebygg og eiendomsforvaltning i KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter, Randi Moskvil Letmolie.

Tar også hensyn til kirkegjengerne

En undersøkelse viser at kirkegjengerne er fornøyd med temperaturforholdene, så det er dokumentert at de nevnte gevinstene ikke går på bekostning av opplevelsen for dem som bruker kirken.

– Vi er veldig glade for at det tas slike initiativ som i Risor, og det er spesielt flott at miljø- og økonomihensyn er kombinert med hensynet til bygget og kirkekunsten og til brukerne, sier Randi Moskvil Letmolie i KA.

Merutgifter på én million

Etter fratrukk for 137.000 kroner tilskudd fra Enova, kom utgiftene for det nye oppvarmingsanlegget på i underkant av 1,6 millioner. Det ville uansett ha vært behov for en oppgradering på anlegget, og ny helelektrisk oppvarmingsløsning med økt kapasitet på hovedtilførsel ville ha kostet mellom 450.000 og 600.000 kroner. Merutgiftene til det anlegget som ble valgt, ble dermed om lag 1 million sammenlignet med alternativet.

Halverte strømutfgiftene

Varmeovner fra 60-tallet, gammelt anlegg og stengte kirker som ikke lot seg varme opp. Slik var hverdagen i kirkene i Risør for noen år siden. Nå er de blitt høyteknologiske, uten at du ser det engang.

HANS PETTER BJERVA
bjerva@austagderblad.no
466 60 166

For noen få år tilbake meldte behovet for å se på varmeanleggene i Risørs tre kirker seg. I noen kirker hadde et stort antall radiatorer gått i stykker, mens en annen kirke måtte stenge da man ikke klarte å få opp adekvat varme i den kalde årstiden. I tillegg pådro kirken seg formidable strømregninger; opp mot 30.000 kroner i måneden.

Kirkeverge Ingvar Lillehammer ville se hvilke muligheter som fantes for å løse utfordringen.

- Vi gikk opprinnelig til rørleggeren Paulsen & Sønn og spurte dem om de kunne gjøre noe for oss, men de henviste

oss videre til et konsultentselskap. Det ble et lykketreff, for de ledet prosjektet helt i havn, sier han.

Flere tiltak

Løsningen for noen av kommunens aller eldste bygg skulle bli hypermoderne. Energibrønner, varmepumper og vannbåren varme. Ett år med innsats i det skjulte, mens søndagsgudstjenestene, konfirmasjonene og juleevangeliet gikk i sitt sedvanlige årshjul.

Nå ser de resultatet. Strømregninger som er halvert i forhold til tidligere år. Ikke bare på grunn av mindreforbruk på strøm, men også fordi tariffen for nettleie på slike bygninger ofte ble høy.

I tillegg har kirken etterisolert større deler av himlingen, fått på plass koblede glass der det tidligere kun var enkle ruter og installert eget kontrollsystem for å holde temperaturen stabil. Alt har gitt resultater som nå fatter nasjonal interesse.

- Betraktelig

KA, som er kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon, har fått et konsulentbyrå til å se på prosjektet, og da særlig Risør kirke. Deres funn evner å

begeistre.

De sier at Risør kirke nå har et energinivå som ligger betraktelig under hva lignende kirker bruker, med en besparelse på hele 43.000 kilowattimer i året. I tillegg har kirken redusert sitt karbonavtrykk betraktelig, med et redusert CO₂-utslipp på opp mot 20 tonn i året.

Kan knapt se det

Vi ber Lillehammer vise oss anlegget, for inne i kirkerommet er det lite som tyder på oppgraderingen.

- Det stemmer det, sier han.

- Det er ingenting her inne som synliggjør at vi har installert dette, med unntak av de nye radiatorene under benkene. Alt annet er dratt ut av bygningen, og står nå i bua ved siden av, sier han.

Fjernet brannfelle

Der finner vi to tusenliter store tanker og en varmepumpe som betjener hele anlegget.

- Det betyr også at det ikke er noe elektronikk koblet til oppvarmingen av kirken, noe som har eliminert en av de store brannfellene i slike bygninger, sier han.

- Alt skjer utenfor rommet, mens vi kan varme det opp til 20 grader på rundt tre timer,